

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

28

YASAMA YILI

3

SIRA SAYISI: 203

İstanbul Milletvekili Numan Kurtulmuş'un Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Arap Emirlikleri Devleti Hükümeti Arasında Hukukî ve Ticari Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşmaya Dair Andlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Teklifi (2/2742) ve Dışişleri Komisyonu Raporu

Not: Bu Sıra Sayısına; elektronik ortamda
<https://www.tbmm.gov.tr/yasama/komisyon-raporlari>
internet adresindeki sorgu sayfası üzerinden erişilebilmektedir.

Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı

İÇİNDEKİLER

Sayfa

- **2/2742 Esas Numaralı Teklifin**

- TBMM Başkanlığına Sunuş Yazısı4

- Genel Gerekçesi4

- **Cumhurbaşkanlığı Tezkeresi**5

- **Dışışleri Komisyonu Raporu**6

- **Muhalefet Şerhi**9

- **Teklif Metni**11

- **Dışışleri Komisyonunun Kabul Ettiğı Metin**11

- **Andlaşma Metni**12

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Gelen Kâğıtlar Listesi’nde yayımlanan 1539148 evrak numaralı “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Arap Emirlikleri Devleti Hükümeti Arasında Hukukî ve Ticari Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşmaya Dair Andlaşma”nın onaylanmasının uygun bulunduğuna ilişkin kanun teklifi ve gerekçesi ekte sunulmuştur.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Numan Kurtulmuş

İstanbul

HAVALE EDİLDİĞİ KOMİSYONLAR (2/2742)	
ESAS	Dışişleri Komisyonu
TALİ	Adalet Komisyonu

GENEL GEREKÇE

“Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Arap Emirlikleri Devleti Hükümeti Arasında Hukukî ve Ticari Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşmaya Dair Andlaşma” iki ülke arasındaki dostluk bağlarını pekiştirmek, bu çerçevede, hukuki ve ticari konularda karşılıklı adli işbirliğini geliştirmek maksadıyla 19 Temmuz 2023 tarihinde Abu Dabi’de imzalanmıştır.

Andlaşma, hukuki ve ticari konularda celp ve diğer adli belgelerin tebliği ile istinabe talepnameesi yoluyla delil sağlanması veya bazı diğer adli işlemlerin yerine getirilmesi konularında düzenlemeler içermektedir.

T.C.

Cumhurbaşkanlığı

Sayı: Z-90666677-599-264951

29 Kasım 2024

Konu: Andlaşma

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

19 Temmuz 2023 tarihinde Abu Dabi’de imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Arap Emirlikleri Devleti Hükümeti Arasında Hukukî ve Ticari Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşmaya Dair Andlaşma”yı Anayasanın 90 ncı maddesi gereğince onaylanması uygun bulunmak üzere ilişikte bilgilerinize sunarım.

Recep Tayyip ERDOĞAN

Cumhurbaşkanı

Dışışleri Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Dışışleri Komisyonu

06/05/2025

Esas No: 2/2742

Karar No: 152

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

2/2742 esas numaralı, “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Arap Emirlikleri Devleti Hükümeti Arasında Hukukî ve Ticari Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşmaya Dair Andlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Teklifi” Komisyonumuzun 30/04/2025 tarihinde yaptığı 15’inci toplantısında görüşölmüş ve kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

1. Giriş

Cumhurbaşkanlığınca 29/11/2024 tarihinde Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Arap Emirlikleri Devleti Hükümeti Arasında Hukukî ve Ticari Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşmaya Dair Andlaşma, 03/12/2024 tarihinde İstanbul Milletvekili Numan KURTULMUŞ imzasıyla “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Arap Emirlikleri Devleti Hükümeti Arasında Hukukî ve Ticari Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşmaya Dair Andlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna İlişkin Kanun Teklifi” olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulmuştur. 2/2742 esas numaralı Kanun Teklifi 03/12/2024 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Adalet Komisyonuna havale edilmiştir.

Teklif, Komisyonumuzun 28’inci Yasama Dönemi 30/04/2025 tarihli 15’inci toplantısında Dışişleri Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı yetkililerinin de katılımlarıyla görüşülmüştür.

2. Teklifin İçeriği

Komisyonumuza havale edilen metinler incelendiğinde Teklif ile, hukuki ve ticari konularda celp ve diğer adli belgelerin tebliği ile istinabe talepnameşi yoluyla delil sağlanması veya bazı diğer adli işlemlerin yerine getirilmesi konularını düzenlemeyi öngören Andlaşma’nın onaylanmasının uygun bulunmasının amaçlandığı görülmektedir.

3. Komisyon Görüşmeleri

Komisyonumuzda Teklif’in tümü üzerinde yapılan görüşmelerde¹;

Dışişleri Bakan Yardımcısı Burhanettin DURAN tarafından;

Bahse konu Andlaşma’nın, ülkemiz ile Birleşik Arap Emirlikleri (BAE) arasında dostluk bağlarının pekiştirilmesi ve bu çerçevede ulusal egemenlik, halkların eşitliği ve içişlerine karışmama ilkelerine dayanarak hukuki ve ticari konularda karşılıklı adli iş birliğinin geliştirilmesi amacıyla hazırlandığı,

Bugüne kadar iki ülke arasındaki hukuki ve ticari konulara ilişkin adli yardımlaşmaların uluslararası anlaşmalar ve müteakabiliyet ilkesi gereğince yürütüldüğü, söz konusu Andlaşma’nın onaylanması neticesinde ülkemiz ile BAE arasındaki hukuki ve ticari konularda adli iş birliğinin hukuki zemine kavuşmuş olacağı,

Andlaşma’nın yürürlüğe girmesinin adli yardımlaşma taleplerimizin hızlı bir biçimde sonuçlandırılmasına katkı sağlayacağı,

Ülkemiz ile BAE arasındaki hukuki ve ticari konularda karşılıklı adli yardımlaşmaya ilişkin celp ve diğer adli belgelerin tebliği ile istinabe talepnameşi yoluyla delil sağlanması veya bazı diğer adli işlemlerin yerine getirilmesi bağlamında tebligat, tanık veya bilirkişinin dokunulmazlığı, belgelerin geçerliliği ile kararların tanınması ve tenfizi hususlarını içeren Andlaşma’nın 21 maddeden oluştuğu,

Andlaşma’nın BAE’deki iç onay sürecinin devam ettiği,

ifade edilmiştir.

¹ Komisyonun toplantı tutanaklarına aşağıdaki bağlantı adresinden ulaşılabilir:
<https://www.tbmm.gov.tr/Tutanaklar/TutanakGoster/4172>

4. Teklif Metnine İlişkin Kabuller ve Değişiklikler

Teklif'in tümü üzerindeki görüşmelerin ardından Teklif ve gerekçesi Komisyonumuzca benimsenerek maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Teklif'in 1'inci, 2'nci ve 3'üncü maddeleri ile tümü aynen kabul edilmiştir.

5. Genel Kurulda Temsil

İçtüzüğün 45'inci maddesi uyarınca, Teklif'in Genel Kuruldaki görüşmelerinde Komisyonumuzu temsil etmek üzere İstanbul Milletvekili Sena Nur ÇELİK KANAT, İstanbul Milletvekili Tuğba IŞIK ERCAN, Gaziantep Milletvekili Ali ŞAHİN, Ankara Milletvekili Asuman ERDOĞAN, Elâzığ Milletvekili Mahmut Rıdvan NAZIRLI, İstanbul Milletvekili Derya AYAYDIN, Teklif ile ilgili özel sözcü olarak seçilmiştir.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Fuat Oktay</i>	<i>Mustafa Canbey</i>	<i>Ceyda Bölünmez Çankırı</i>
Ankara	Balıkesir	İzmir
Kâtip	Üye	Üye
<i>Derya Bakkak</i>	<i>Asuman Erdoğan</i>	<i>Ceylan Akça Cüpolo</i>
Gaziantep	Ankara	Diyarbakır
	(Bu raporun özel sözcüsü)	(Muhalefet şerhimiz vardır)
Üye	Üye	Üye
<i>Talih Özcan</i>	<i>Mahmut Rıdvan Nazırlı</i>	<i>Utku Çakırözer</i>
Düzce	Elâzığ	Eskişehir
	(Bu raporun özel sözcüsü)	
Üye	Üye	Üye
<i>Ali Şahin</i>	<i>Mehmet Güzelmansur</i>	<i>Derya Ayaydın</i>
Gaziantep	Hatay	İstanbul
(Bu raporun özel sözcüsü)		(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Seda Gören Bölük</i>	<i>Tuğba Işık Ercan</i>	<i>Sena Nur Çelik Kanat</i>
İstanbul	İstanbul	İstanbul
	(Bu raporun özel sözcüsü)	(Bu raporun özel sözcüsü)
Üye	Üye	Üye
<i>Oğuz Kaan Salıcı</i>	<i>İsmail Özdemir</i>	<i>Metin Ergun</i>
İstanbul	Kayseri	Muğla

MUHALEFET ŞERHİ

19 Temmuz 2023 tarihinde Birleşik Arap Emirlikleri Devleti (BAE) ile enerji, ulaştırma, altyapı, lojistik, e-ticaret, finans, sağlık, gıda, turizm, emlak, inşaat, savunma sanayisi, yapay zekâ ve ileri teknolojiler gibi alanlarda mevcut iş birliğinin derinleştirilmesi amacıyla kararlar alınmış ve toplam tutarı 50,7 milyar dolar olan antlaşmalar yapılmıştır. Bu antlaşmalardan biri de Abu Dabi'de imzalanan ve hukuki ve ticari konularda celp ve diğer adli belgelerin tebliği ile istinabe taleptanesi yoluyla delil sağlanması veya bazı diğer adli işlemlerin yerine getirilmesi konularında düzenlemeler içeren bu antlaşmadır.

BAE’de siyasi parti yoktur, Devlet Başkanı, yasama ve yürütme yetkisine sahiptir. Yedi emirliğin Emirlerinden oluşan Yüksek Konsey, BAE’deki en üst düzey yetki ve karar organıdır, Başkanı BAE Devlet Başkanı’dır. BAE’de yargı, siyasi otoritenin etkisi altındadır, ülkede net bir biçimde tanımlanabilen bir hukuk sistemi yoktur dolayısıyla hukukun üstünlüğü, hukukun tarafsızlığı ve temel insan hakları konusunda ciddi ihlallerin yaşandığı bir ülkedir. Türkiye’nin, adil yargılanma garantisi olmayan bir ülkenin yargı kararlarını tanıma ve infaz etmeyi taahhüt etmesi, uluslararası hukuk normlarına aykırı sonuçlar doğurabilir.

Anlaşmanın 11. Maddesi, talep edilen tarafın egemenliğini, güvenliğini veya kamu düzenini tehdit eden talepleri reddetme hakkı tanımaktadır. Ancak, bu hüküm net sınırlar içermediği için keyfi şekilde yorumlanabilir. Türkiye’de BAE vatandaşı olan muhalifler, gazeteciler veya aktivistler bu anlaşma kapsamında iade veya hukuki baskılara maruz kalabilir. BAE’nin siyasi suçları terörizm kapsamında değerlendirme eğilimi, siyasi mültecilerin Türkiye’den zorla iadesine zemin hazırlayabilir.

Anlaşmanın 15. ve 16. Maddeleri, BAE mahkemelerinde verilen hukuki ve ticari kararların tanınması ve infaz edilmesini öngörmektedir. Ancak, BAE’de yabancı yatırımcılar ve şirketler için tarafsız bir hukuki ortamın olmadığı bilinmektedir. Yatırımcıların mallarına keyfi el koyma veya taraflı ticari davalarla karşı karşıya kalma ihtimali bulunmaktadır.

Anlaşma, "hukuki ve ticari konular" kapsamına giren davaları geniş bir şekilde tanımlamaktadır. Bu, Türkiye’de faaliyet gösteren yabancı şirketler veya BAE’de iş yapan Türk

şirketleri için hukuki güvencesizlik doğurabilir. BAE’de serbest bölgelerdeki şirketler farklı hukuki rejimlere tabi olduğundan, bu anlaşmanın ticari mahkemeler tarafından nasıl uygulanacağı açık değildir.

Anlaşmanın 12. Maddesi, tanık veya bilirkişilerin dokunulmazlıklarını düzenlemektedir. Ancak, bu dokunulmazlık süresi yalnızca 15 gün ile sınırlandırılmıştır. BAE’deki muhalif bir kişinin, hukuki bir süreç nedeniyle Türkiye’ye gelip tanıklık yapması, ardından dokunulmazlığının sona ermesi, bu kişiyi iade tehlikesiyle karşı karşıya bırakabilir.

Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS) ve Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Sözleşmeleri, adil yargılama ve hukuki güvencelerin olmadığı bir ülkeye adli yardımlaşmayı engelleyen düzenlemeler içermektedir. Türkiye’nin BAE mahkemelerinin kararlarını doğrudan tanıyıp infaz etmeyi taahhüt etmesi, Türkiye’nin uluslararası insan hakları yükümlülüklerine aykırı sonuçlar doğurabilir.

BAE ile hukukî ve ticari konularda karşılıklı adli yardımlaşmaya dair bir antlaşma imzalanacaksa Türkiye, adli yardımlaşma kapsamında insan hakları ihlali riski taşıyan talepleri reddetme hakkına sahip olmalıdır. Özellikle siyasi gerekçelerle açılmış davalar kapsam dışında tutulmalıdır. Ticari ve hukuki kararların tanınması ve infazında Türkiye’deki mahkemeler son inceleme hakkına sahip olmalıdır. Böylece, keyfî kararların Türkiye’ye taşınması önlenmelidir. İnsan hakları ihlallerinin olduğu durumlarda, adli yardımlaşma yükümlülüğünden muafiyet sağlanmalıdır. Türkiye, BAE’de siyasi nedenlerle yargılanan kişileri iade etmeme hakkını saklı tutmalıdır. Türkiyeli iş insanları ve yatırımcıları için ek hukuki güvenceler sağlanmalıdır. Özellikle BAE’de şirketlere yönelik hukuki süreçlerin uluslararası normlara uygun olması garanti edilmelidir. Bu şerhler olmaksızın, Türkiye’nin bu anlaşmayı onaylaması hem insan hakları açısından hem de ticari hukuki güvenlik açısından ciddi riskler doğuracaktır. Anlaşmanın yeniden gözden geçirilmesi ve hukuki güvencelerin sağlanması zorunludur.

Ceylan Akça Cupolo
Diyarbakır

İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
NUMAN KURTULMUŞ’UN TEKLİFİ

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ DEVLETİ
HÜKÜMETİ ARASINDA HUKUKÎ VE
TİCARİ KONULARDA KARŞILIKLI ADLİ
YARDIMLAŞMAYA DAİR ANDLAŞMANIN
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
İLİŞKİN KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- (1) 19 Temmuz 2023 tarihinde Abu Dabi’de imzalanan “Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Arap Emirlikleri Devleti Hükümeti Arasında Hukukî ve Ticari Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşmaya Dair Andlaşma”nın onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE 2- (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3- (1) Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.

DİŞİŞLERİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE
BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ DEVLETİ
HÜKÜMETİ ARASINDA HUKUKÎ VE
TİCARİ KONULARDA KARŞILIKLI ADLİ
YARDIMLAŞMAYA DAİR ANDLAŞMANIN
ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞUNA
İLİŞKİN KANUN TEKLİFİ**

MADDE 1- Teklifin 1’inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2- Teklifin 2’nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3- Teklifin 3’üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ HÜKÜMETİ İLE BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ
DEVLETİ HÜKÜMETİ ARASINDA
HUKUKİ VE TİCARİ KONULARDA KARŞILIKLI ADLİ YARDIMLAŞMAYA DAİR
ANDLAŞMA**

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşik Arap Emirlikleri Devleti Hükümeti (bundan sonra "Taraflar" olarak anılacaktır),

Aralarındaki dostluk bağlarını pekiştirmek ve hukuki ve ticari konularda karşılıklı adli işbirliğini ulusal egemenlik, hakların eşitliği ve içişlerine karışmama ilkelerine dayanarak geliştirmek ARZUSUYLA,

Aşağıdaki hususlarda MUTABIK KALMIŞLARDIR:

MADDE 1

Yasal Koruma

1. Tarafların vatandaşları, diğer taraf ülkesinde kendilerinin, mallarının ve menfaatlerinin hukuki ve adli korunması hususlarında bu Devlet vatandaşları ile aynı koşullarda eşit haklara sahiptirler.
2. Tarafların diğer Taraf ülkesindeki vatandaşları, hukuki ve ticari konularda hak talebinde bulunmak ve hak ve menfaatlerini korumak için yetkili mahkemelere ve diğer yetkili makamlara, bu Tarafın vatandaşları ile aynı koşullarda serbestçe müracaat hakkına sahiptirler.
3. Taraflardan birinde merkezi olan ve bu Tarafın mevzuatına uygun biçimde kurulmuş tüzel kişiler işbu Andlaşma'nın hükümlerinden yararlanma hakkına sahiptirler.

MADDE 2

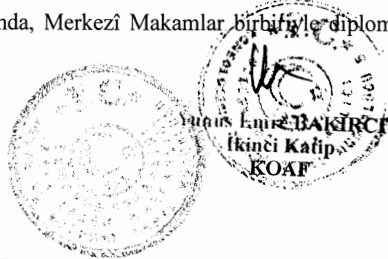
Merkezi Makamlar

1. Her bir Tarafın Merkezi Makamı işbu Andlaşma uyarınca talepleri kabul eder ve talepte bulunur:

Türkiye Cumhuriyeti adına, Merkezî Makam Adalet Bakanlığı'dır.

Birleşik Arap Emirlikleri Devleti adına, Merkezî Makam Adalet Bakanlığı'dır.

2. İşbu Andlaşmanın amaçları kapsamında, Merkezî Makamlar birbiriyle diplomatik kanallardan iletişim kurarlar.

MADDE 3

Dil

1. Merkezî Makamlar, birbirleriyle Talep Edilen Taraf dilinde veya İngilizce iletişim kurarlar.
2. Adli yardımlaşma talepleri ve destekleyici belgeleri, Talep Eden Taraf dilinde hazırlanır ve buna Talep Edilen Taraf dilinde veya İngilizce onaylı tercümeleri eklenir.
3. Adli yardımlaşma talebinin yerine getirilmesi yoluyla elde edilen belgeler, Talep Edilen Taraf dilinde veya İngilizce dilinde iletilir.

MADDE 4

Bilgi Paylaşımı

Tarafların Merkezî Makamları, yazılı talep üzerine, işbu Andlaşmaya konu teşkil eden hukuki sorunlara ilişkin olarak ülkelerindeki mevzuat ve uygulamalar hakkında bilgi paylaşımında bulunurlar.

MADDE 5

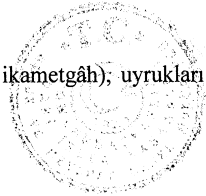
Adli Yardımlaşmanın Kapsamı

1. Taraflar, işbu Andlaşma uyarınca, birbirlerine hukuki ve ticari konularda karşılıklı adli yardımlaşmada bulunmayı taahhüt ederler.
2. Hukuki ve ticari konularda karşılıklı adli yardımlaşma aşağıdaki hususları kapsar:
 - a) Celp ve diğer adli belgelerin tebliği,
 - b) İstinabe talepnamesi yoluyla delil sağlanması veya bazı diğer adli işlemlerin yerine getirilmesi.

MADDE 6

Talebin Sekli, İçeriği ve Onaylanması

1. Adli yardımlaşma talebi yazılı olarak yapılır ve aşağıdakileri içerir:
 - a) Talep eden ve talep edilen makamların adları,
 - b) Delil gerektiren davanın niteliği,
 - c) Tarafların adları, daimi ve geçici adresleri (mesken veya ikametgâh); uyrukları ve meslekleri,
 - d) Tarafların temsilcilerinin adları ve adresleri,

e) Talebin konusu ve yerine getirilmesi için gerekli bilgiler.

2. Tebligatın özel bir usulde yapılmasının istenilmesi halinde, bu durum da talepte belirtilir.

3. Adli yardımlaşma talebi ve destekleyici belgeleri, talep eden makam tarafından imzalanır ve makamın resmi mührü ile mühürlenir.

MADDE 7

Delil Temin Edilmesi

1. Bir Tarafın adli makamları, kendi mevzuat hükümleri uyarınca, hukuki ve ticari konularda delil temin edilmesini talep edebilirler. Talep, diğer Tarafın yetkili adli makamlarına hitaben gönderilecek bir istinabe talepnameşi yoluyla yapılır.

2. İşbu Andlaşma kapsamında, delil temin edilmesi aşağıdakileri içerir:

a) İfade alınması,

b) Talep edilen belge, kayıt ve örneklerin hazırlanması, belirlenmesi veya incelenmesi.

3. Gerekli hallerde, istinabe talepnemelerine tanık veya diğer ilgili kişilere sorulacak soruların bir listesi veya davanın konusuna ilişkin bir açıklama ve bu delil veya açıklamaya ilişkin belgeler eklenir.

MADDE 8

Talebin Yerine Getirilmesi

1. Talep Edilen Taraf, talebin yerine getirilmesinde kendi mevzuat hükümlerini uygular. Ancak, Talep Eden Tarafın talebi üzerine, Talep Edilen Taraf kendi mevzuatına aykırı olmaması şartıyla, Talep Eden Tarafın usulünü uygulayabilir.

2. Talep Edilen Taraf, talebin yerine getirildiğini doğrulayan belgeleri Talep Eden Tarafa gönderir veya talebin yerine getirilmemesi halinde, bunun nedenlerini Talep Eden Tarafa bildirir.

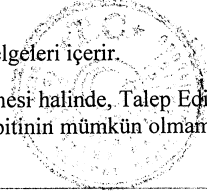
MADDE 9

Tebligat

1. Tebligat talebi, Talep Edilen Tarafça bu usulü düzenleyen mevzuat hükümlerine uygun olarak yerine getirilir.

2. Tebligat talebi, muhatabın tam adresini ve tebliğ edilecek belgeleri içerir.

3. Belgenin tebligat talebinde belirtilen adrese tebliğ edilememesi halinde, Talep Edilen Taraf, tam adresin tespiti için gereken tedbirleri alır. Tam adresin tespitinin mümkün olmaması

halinde, Talep Edilen Taraf, Talep Eden Tarafı bu duruma ilişkin bilgilendirir ve belgeleri bu Tarafa iletir.

4. Tebliğ konu belgelerin tebellüğ belgesi, Talep Edilen Tarafın mevzuatı uyarınca hazırlanır. Tebellüğ belgesi, tebligatın tarihini ve yerini içerir.

MADDE 10

Masraflar

1. Talep Edilen Taraf, kendi ülkesinde yapılan bütün masrafları üstlenir. Ancak, Talep Edilen Taraf, aşağıdakilerin geri ödenmesini isteme hakkına sahiptir:

- a) Tanıklara, bilirkişilere veya tercümanlara ödenen masraflar ve ücretler,
- b) Gönüllü olarak hazır bulunmayan tanıkların katılımını sağlamak için yapılan masraflar,
- c) Talep üzerine özel bir usulün uygulanmasından doğan masraflar ve harcamalar.

2. Bir talebin yerine getirilmesinin olağandışı nitelikte harcama gerektireceğinin anlaşılması halinde, Taraflar, talebin yerine getirilebileceği şartları belirlemek üzere birbiriyle istişare ederler.

MADDE 11

Ret Nedenleri

Yardımlaşma talebi, Talep Edilen Tarafın egemenliği, güvenliğini veya kamu düzenini ihlal edeceğinin veya işbu Andlaşmada öngörülen önemli şartları taşımadığının addedilmesi halinde reddedilebilir.

Bu durumlarda Talep Edilen Taraf, Talep Eden Tarafı ret nedenlerine ilişkin yazılı olarak bilgilendirir.

MADDE 12

Tanık veya Bilirkişinin Dokunulmazlığı

1. Uyuğuna bakılmaksızın, çağrı üzerine Talep Eden Tarafın adli makamları huzuruna çıkan bir tanık veya bilirkişi, bu Tarafın ülkesine girişinden önce işlenen bir suç nedeniyle kovuşturulamaz veya tutuklanamaz veya bu Taraf ülkesinde daha önce verilen bir karar nedeniyle cezalandırılmaz.

2. Davette bulunan adli makam için hazır bulunmasının artık gerekmediği bir tanık veya bilirkişinin takip eden 15 gün içinde Talep Eden Taraf ülkesini terk etmemesi halinde, bu dokunulmazlık sona erer. Tanık veya bilirkişinin Talep Eden Taraf ülkesini kendi kontrolünde olmayan sebeplerle serbest bir şekilde terk etmesinin engellendiği süre, bu fıkradaki sürenin kapsamı dışında tutulur.

Yusuf Emre BAKIRCI
Hukukî Katip
KGAF

3. Bu kişiler tanıklıkları veya bilirkişilikleri nedeniyle de kovuşturulamaz yahut tutuklanamazlar.

MADDE 13

Tanık veya Bilirkişi Harcamaları

Talep Eden Taraf, davet edilen tanık veya bilirkişiye, ulaşım masrafları, işe harcırahları ve bilirşilik ücretinin mevzuatında öngörülen şartlar çerçevesinde ödeneceği bildirir. Bu kişinin talebi üzerine, ulaşım ve işe giderlerinin karşılanması için Talep Eden Tarafa avans ödenir.

MADDE 14

Belgelerin Geçerliliği

1. Taraflardan birinin ülkesinde tanzim edilen, verilen veya onaylanan ve resmi olarak mühürlenmiş belgeler veya bunların onaylı suretleri, diğer Taraf ülkesinde tasdike tabi tutulmaz.

2. Bir Tarafın resmi makamlarınca verilen belgeler, diğer Taraf ülkesinde aynı ispat gücüne sahiptir.

MADDE 15

Kararların Tanınması ve Tenfizi

Taraflar, diğer Taraf ülkesinde verilen hukuki ve ticari konulara ilişkin kararları işbu Andlaşma hükümleri uyarınca tanım ve tenfiz eder.

MADDE 16

Tanım ve Tenfiz Şartları

İşbu Andlaşma'nın 15. Maddesinde belirtilen kararlar, diğer Tarafa aşağıdaki şartlara tabi olarak tanınır ve tenfiz edilir:

- a) Taraflardan birinde verilen kararlar, kendi ülkesinde nihai ve infaz edilebilir olmalıdır.
- b) Kararı veren mahkemenin, tanıma ve tenfizin talep edildiği Tarafın mevzuatı uyarınca konu hakkında yargı yetkisine sahip olduğu kabul edilmelidir.
- c) Çağrı, kararın verildiği Taraf mevzuatı uyarınca, usulüne uygun şekilde davalıya tebliğ edilmiş olmalıdır.
- d) Tanım ve tenfizin talep edildiği Taraf ülkesinde aynı usulde ve aynı taraflara ilişkin olarak verilmiş nihai bir mahkeme kararı bulunmamalıdır.

- e) Tanıma ve tenfiz talep edildiği Tarafın adli makamları önünde aynı unsurlara dayalı ve aynı amacı taşıyan ve aynı taraflara ilişkin derdest bir dava bulunmamalıdır.
- f) Karar, tanıma ve tenfiz talep edildiği Tarafın temel hukuk ilkeleri ve kamu düzeniyle uyumlu olmalıdır.

MADDE 17

Tanıma ve Tenfiz Başvurusu

1. Tanıma ve tenfiz başvurusu, tanıma ve tenfiz talep edilen Tarafın yetkili makamına doğrudan gönderilir.
2. Başvuru aşağıdaki belgeleri içerir:
 - a) Kararın usulüne uygun tasdik edilmiş bir örneği, kararın kendisinden açık bir şekilde anlaşılmadığı takdirde, kararın nihai ve icra edilebilir olduğunu gösteren bir belge.
 - b) Aleyhinde karar alınan ve mahkeme huzuruna çıkmamış olan davacıya usulüne uygun şekilde çağrının tebliğ edildiğini ve kendisini şahsen savunmadığından, usulüne uygun şekilde temsil edildiğini kanıtlayan bir belge.
 - c) Yukarıda belirtilen belgelere, tanıma ve tenfiz talep edildiği Tarafın dilinde onaylanmış tercümeleri eklenir.

MADDE 18

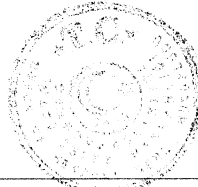
Uygulanacak Hukuk

1. Kararların tanınması ve tenfizi usulü, tanıma ve tenfiz talep edildiği Tarafın mevzuatına tabidir.
2. İşbu Andlaşmanın uygulanmasında, tanıma veya tenfiz talep edildiği makam davamı esasıyla bağlıdır ve sadece işbu Andlaşmada öngörülen şartların yerine getirilip getirilmediğini inceler.

MADDE 19

Diğer Andlaşmalarla Uyum

İşbu Andlaşma'da yer alan yardımlaşma ve usüller, Tarafları diğer uluslararası andlaşmalar ve ulusal mevzuatlarından doğan yükümlülüklerini kaldırmaz.

MADDE 20

Uyuşmazlıkların Çözümü

İşbu Andlaşmanın yorumlanması ve uygulanmasından doğan her türlü uyuşmazlık, Taraflar arasında diplomatik kanallar yoluyla istişare edilerek çözülür.

MADDE 21

Tasdik, Yürürlüğe Girme, Değiştirme ve Fesih

1 İşbu Andlaşma, Andlaşmanın yürürlüğe girmesi için gerekli iç hukuk usullerinin tamamlanmasına ilişkin birbirlerine diplomatik kanallardan ilettikleri son yazılı bildirimin ulaştığı tarihten itibaren otuz (30) gün sonra yürürlüğe girer.

2. İşbu Andlaşma, Tarafların karşılıklı yazılı muvafakatleri yolu ile herhangi bir zamanda değiştirilebilir. Değişiklikler, bu Maddenin birinci fıkrasında öngörülen aynı hukuki usul uyarınca yürürlüğe girer.

3. Taraflardan herhangi biri, işbu Andlaşma'yı diğer Tarafa göndereceği yazılı bir bildirimle herhangi bir zamanda feshedebilir. Fesih, bu bildirimi takiben altı (6) ay sonra yürürlüğe girer. Ancak, fesih bildiriminin alındığı tarihe kadar ulaşan talepler, talep yerine getirilene kadar işbu Andlaşma'ya tâbi olmaya devam eder.

İşbu belgenin kanıtı olarak, Tarafların yetkili temsilcileri işbu Andlaşmayı imzalamıştır. İşbu Andlaşma Abu Dabi, Birleşik Arap Emirlikleri'nde 19/07/2023 tarihinde Türkçe, Arapça ve İngilizce dillerinde ve her üç metin de esas metin olmak üzere iki nüsha tanzim edilmiştir. İşbu Andlaşmanın yorumlanmasında farklılık olması halinde, İngilizce metin geçerlidir.

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
HÜKÜMETİ ADINA**

**HAKAN FIDAN
DIŞİŞLERİ BAKANİ**

**BİRLEŞİK ARAP EMİRLİKLERİ
DEVLETİ HÜKÜMETİ ADINA**

**ABDULLAH BİN SULTAN BİN
AWAD AL NUAİMİ
ADALET BAKANİ**

